

економіки, з іншого боку – уникають сплати податків, впливають на політику приймаючої країни тощо. Для України залучення прямих іноземних інвестицій за рахунок ТНК необхідне для економічного розвитку, модернізації господарського комплексу, але всього цього буде важко досягнути без системного поєднання двох не завжди одновекторних факторів – створення сприятливих умов діяльності ТНК та забезпеченням національних інтересів. Функціонування транснаціональних корпорацій на території нашої держави повинно сприяти розвитку її економіки, активізації експортних та імпорتنих операцій, впровадженню новітніх технологій, росту наукового потенціалу, соціальному та екологічному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Європейська Бізнес Асоціація [Електронний ресурс] / Індекс інвестиційної привабливості. – Режим доступу: <http://www.eba.com.ua/uk/about-eba/indices/investment-attractiveness-index>
2. Джерело: Державна служба статистики України [Електронний ресурс] / Статистичний довідник. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Рокоча В. В. Транснаціональні корпорації / В. В. Рокоча, О. В. Плотников, В. Є. Новицький. - К.: Таксон, 2001. - 304 с.
4. Ефективна економіка [Електронний ресурс] / Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економіку України | І. В. Пономаренко | Ефективна економіка № 2, 2013. - Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1798>.

Драка В.О., студентка

група Ф-23, обліково-фінансовий факультет
спеціальність: фінанси

Науковий керівник: **Хомутенко Л.І.**, к.е.н., доцент

ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України» (м. Суми)
miss.draka@mail.ru

ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА ДЕРЖАВ У КОНТЕКСТІ ТРАНСКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Транскордонне співробітництво (ТКС) є однією з важливих форм європейської інтеграції, що здійснюється на регіональному рівні і посідає особливе місце у процесі формування регіональної політики України. Поглиблення транскордонного співробітництва відкриває нові можливості для активізації господарської діяльності на прикордонних територіях, підвищення їх конкурентоспроможності шляхом мобілізації природно-ресурсного потенціалу регіонів країн, досягнення інтегрального ефекту внаслідок усунення бар'єрів для руху товарів, послуг, капіталу, інформації і технологій.

У контексті забезпечення економічної безпеки транскордонне співробітництво набуває специфічного значення, оскільки рівень безпеки впливає на інтенсивність ділових відносин між прикордонними територіями. Так, при наявності численних загроз потенційні партнери, інвестори не бажають співпрацювати з підприємцями депресивного регіону, оскільки бояться піддати власний бізнес великим ризикам. Високий рівень економічної безпеки навпаки сприяє налагодженню зовнішньоекономічних ділових контактів. З іншого боку, інтенсивність транскордонного співробітництва може мати негативний вплив на стан економічної безпеки регіону. Характер цього впливу залежить від функціональних зв'язків між індикаторами економічної безпеки і рівнем розвитку транскордонного співробітництва, а також від економічної політики в межах кожного співпрацюючого регіону [1].

В умовах посилення інтеграції України у світову економіку, зростання ролі транскордонного співробітництва все більшої уваги потребує зовнішньоекономічна безпека. Товарна незбалансованість експорту та імпорту в Україні, а також їх вплив на рівень життя населення і розвиток економіки свідчать про недосконалість зовнішньоторговельної політики, що, відповідно, негативно впливає на забезпечення економічної безпеки країни. Цим обумовлено необхідність застосування нового механізму посилення економічної безпеки, який полягає у зменшенні залежності виробництва від імпорту, покращанні технологій виробництва, структурних змінах імпорту та покращенні торговельного балансу.

Посилення економічної безпеки стане стійким реальним процесом за умови здійснення цілого комплексу необхідних заходів у різних сферах: у зовнішній торгівлі, в сфері виробництва, фінансів, продовольчого і сировинно-ресурсного забезпечення, інвестиційній, охороні навколишнього середовища тощо.

Визначальний вплив на розвиток ТКС та рівень економічної безпеки держави має інноваційна складова. Інноваційний потенціал України та її прикордонних територій за багатьма параметрами відповідає рівню розвинених країн (наявність висококваліфікованої робочої сили, широкої мережі навчальних, наукових і науково-технічних закладів). Саме тому видається доцільним формування інноваційно-інвестиційної моделі транскордонного співробітництва, пріоритетами повинні стати:

- концентрація ресурсів прикордонних територій на проведенні фундаментальних і прикладних досліджень за напрямками, з яких є наявний науковий, технологічний, виробничий потенціал;
- запровадження програмно-цільового підходу до інноваційної транскордонної діяльності;
- розширення участі малого і середнього бізнесу в інноваційно-інвестиційній співпраці;
- створення нових та удосконалення діючих організаційних форм інноваційно-інвестиційного розвитку прикордонних територій.

При формуванні та реалізації державної політики транскордонного співробітництва необхідно враховувати специфічні особливості ТКС, а саме:

- 1) основні акценти повинні бути звернені на спільну роботу, координацію та узгодження;
- 2) транскордонна співпраця повинна стосуватися всіх сфер життєдіяльності населення;

- 3) одним із основних об'єктів політики повинен бути кордон і стосовно нього повинна вирішуватися двоєка задача: забезпечення необхідного рівня захисту держави та досягнення вільного переміщення через кордон;
- 4) транзитність території;
- 5) раціональне та екологічно безпечне використання спільних природних ресурсів [2].

Розвиток ТКС прикордонних регіонів потребує розробки відповідної законодавчої бази та формування організаційного, фінансового та інформаційного забезпечення, а також підготовки кадрів для здійснення транскордонної співпраці в інтересах країни і регіонів. Відповідно, механізм ТКС на регіональному рівні повинен передбачати такі заходи інституційного та організаційно-економічного характеру:

– створення змішаних комісій з представників відповідних підрозділів регіональних органів влади та експертів

для обґрунтування пріоритетних напрямків співпраці;

- координацію роботи міжрегіональних комісій з відповідними міжурядовими комісіями;
- створення робочих експертних груп за сферами діяльності для розробки спільних програм;
- організацію широкої пропагандистської компанії міжрегіональної співпраці;
- передбачення бюджетного фінансування для здійснення міжрегіональної діяльності;
- залучення коштів міжнародних організацій та програм технічної допомоги, структурних фондів ЄС;
- організацію роботи зацікавлених суб'єктів господарювання в реалізації конкретних проектів спільних програм за умови всебічної і солідарної участі регіональних органів влади.

Реалізація подібних заходів суттєво сприятиме подальшому розвитку транскордонного співробітництва, зміцненню економічної безпеки держави і створенню необхідних соціально-економічних та організаційних умов для досягнення комплексного, сталого розвитку прикордонних регіонів в умовах європейської інтеграції України.

Отже, можна виділити найголовніші цілі транскордонного співробітництва:

- подолання існуючих стереотипів та упереджень по обидві сторони кордону;
- усунення політичних та адміністративних бар'єрів між сусідніми народами;
- створення господарської, соціальної та культурної інфраструктури, за умови формування спільних органів, господарюючих суб'єктів та осередків [3].

Список використаних джерел:

1. Кушніренко О. М. Державна підтримка розвитку транскордонного співробітництва: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук з державного упр-ня : спец. 25.00.02 «Механізми державного управління» / О. М. Кушніренко. – К., 2007. – 18 с.
2. Чучка І.М. Транскордонне співробітництво в контексті економічної безпеки України / І. М. Чучка, Р. І. Молдавчук // Актуальні проблеми економіки. – 2010. - №9(111). – С. 92-98
3. Журба І.Є. транскордонне співробітництво країн єнтральної та Східної Європи в умовах розширеного ЄС...- 311 с.

Нагорна М.М., студентка
група Ф-23, обліково-фінансовий факультет
спеціальність: фінанси і кредит
Науковий керівник: **Хомутенко Л.І.**, доцент
ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України» (м. Суми)
rinamaryna@ukr.net

ТРАНСКОРДОННА БЕЗПЕКА ВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ УКРАЇНИ

На сьогодні, в умовах глобалізації та стандартизації світової економіки, посилюється вплив від потрясінь в економіці окремої країни на інші. В Україні підвищується актуальність питання її національної безпеки задля забезпечення її суверенітету, конкурентоспроможності на світовому ринку чи покращення рівня життя населення.

Основною складовою національної безпеки є виробнича безпека, яка є важелем продуктивного функціонування економіки та складовою економічної безпеки.

Під виробничою безпекою розуміється такий рівень розвитку промислового комплексу певної країни, за якого вона здатна забезпечити зростання економіки та її розширене відтворення. Основними складовими, що забезпечують виробництво, є: капітал, людські ресурси, земля та підприємницький хист. Також, до них можна віднести технологію виробництва, інформацію, енергію тощо [1, с. 75]. Отже, на рівень виробничої безпеки будуть впливати:

- рівень розвитку технологій;
- інформаційна забезпеченість;
- наявність необхідних ресурсів;
- якість організації виробництва;
- рівень розвитку виробничої та соціальної інфраструктури.

Транскордонна безпека виробничої сфери України – вплив обсягу імпортованих товарів, науково-технічного прогресу, встановлення світових стандартів, якості, цінита обсягів виробництва на вітчизняну продукцію.

Країна може використати заходи щодо пристосування держави до ситуації, яка виникла в результаті впливу зовнішнього фактору. Порівнюючи рівень розвитку технологій таких країн, як Германія чи Японія з Україною, ми бачимо значні переваги для виробництва продукції у високотехнологічних країнах чи її імпорту. Підвищуючи якість продукції та зменшуючи витрати на людські ресурси замінюючи їх високими технологіями, продукт стає конкурентоспроможним на світовому ринку. Споживачі будуть віддавати перевагу даному товару ніж товару вітчизняного виробника.